

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental research) เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการจัดระบบบริการพยาบาล ต่อความพึงพอใจและพฤติกรรมในการดูแลตนเองเพื่อป้องกันภาวะแทรกซ้อนจากรังสีรักษาในผู้ป่วยมะเร็งศีรษะและคอ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราลงกรณ รัษฎบุรี ตั้งแต่เดือนสิงหาคมถึงเดือนธันวาคม 2550 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 ราย ผลการวิจัยนำเสนอได้เป็น 3 ส่วน ดังนี้

- ส่วนที่ 1 ลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างคือ กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง
- ส่วนที่ 2 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมในการดูแลตนเองเพื่อป้องกันภาวะแทรกซ้อนจากรังสีรักษาระหว่างกลุ่มที่ได้รับการดูแลตามโปรแกรมการจัดระบบบริการพยาบาลกับกลุ่มที่ได้รับการดูแลตามปกติ
- ส่วนที่ 3 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการบริการระหว่างกลุ่มที่ได้รับการดูแลตามโปรแกรมการจัดระบบบริการพยาบาลกับกลุ่มที่ได้รับการดูแลตามปกติ

ส่วนที่ 1 ลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างคือผู้ป่วยมะเร็งศีรษะและคอที่มาได้รับการรักษาด้วยการฉายรังสี ที่ศูนย์มหาวิทยาลัยขอนแก่น รัษฎบุรี จำนวน 40 ราย โดยแบ่งเป็นกลุ่มควบคุม คือ กลุ่มผู้ป่วยที่ได้รับการดูแลตามปกติ จำนวน 20 ราย และกลุ่มทดลองคือกลุ่มที่ได้รับการดูแลตามโปรแกรมการจัดระบบบริการพยาบาลจำนวน 20 ราย โดยคัดเลือกให้มีจำนวนของเพศและอายุใกล้เคียงกัน ซึ่งสามารถแสดงเป็นตารางดังนี้

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพสมรส ศาสนา ภูมิลำเนาเดิม ระดับการศึกษา อาชีพ และวิธีการชำระค่ารักษาพยาบาล

ข้อมูลส่วนบุคคล	กลุ่มควบคุม (n=20)		กลุ่มทดลอง (n=20)		χ^2
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
1. เพศ					
- ชาย	5	25	5	25	1.000 ^{ns}
- หญิง	15	75	15	75	
2. อายุ					
- 21-40 ปี	5	25	6	30	
- 41- 60 ปี	11	55	10	50	
- มากกว่า 60 ปี	4	20	4	20	
	$\bar{X} = 50.25$	$S.D = 13.20$	$\bar{X} = 49.60$	$S.D = 12.42$	
					.933 ^{ns}
3 สถานภาพ					
- โสด	7	35	7	35	.907 ^{ns}
- สมรส	9	45	10	50	
- หม้าย / หย่า / ร้าง	4	20	3	15	

ns = ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	กลุ่มควบคุม ($n = 0$)		กลุ่มทดลอง ($n = 20$)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
4. ภูมิลำเนาเดิม				
- ภาคกลาง	15	75	16	80
- ภาคเหนือ	2	10	1	5
- ภาคอีสาน	3	15	1	5
- ภาคใต้	0	0	2	10
5. ระดับการศึกษา				
- ประถมศึกษา	14	70	12	60
- มัธยมศึกษา	5	25	6	30
- ปริญญาตรี	1	5	2	10
6. อาชีพ				
- รับจ้าง/ ลูกจ้าง	5	25	5	25
- ค้าขาย	1	5	1	5
- ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	1	5	1	5
- เกษตรกร	1	5	1	5
- ไม่ได้ประกอบอาชีพ	12	60	12	60
7. วิธีการชำระค่ารักษาพยาบาล				
- ประกันสังคม	3	15	2	10
- ประกันสุขภาพ	12	60	15	75
- เบิกจากส่วนราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	4	20	2	10
- ประกันชีวิต	1	5	1	5

จากตารางที่ 4.1 แสดงให้เห็นว่าผู้ป่วยทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 75 และเพศชายร้อยละ 25 โดยผู้ป่วยกลุ่มควบคุมจะมีอายุเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มทดลองเล็กน้อย กล่าวคือกลุ่มควบคุมจะมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 50.25 ปี (S.D=13.20) ส่วนกลุ่มทดลองมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 49.60 ปี (S.D=12.42) ผู้ป่วยกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองส่วนใหญ่จะมีสถานภาพสมรสคิดเป็นร้อยละ 45 และร้อยละ 50 ตามลำดับ และเกือบทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธ คือกลุ่มควบคุมร้อยละ 95 และ กลุ่มทดลองร้อยละ 100 มีภูมิลำเนาอยู่ภาคกลางร้อยละ 75 และร้อยละ 80 ตามลำดับ ในด้านการศึกษาผู้ป่วยส่วนใหญ่ของทั้งสองกลุ่มจะจบชั้นประถมศึกษา กลุ่มควบคุมร้อยละ 70 กลุ่มทดลองร้อยละ 60 และมากกว่าครึ่งหนึ่งไม่ได้ประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 60 ทั้งสองกลุ่ม ส่วนวิธีการชำระเงินค่ารักษาพยาบาล ผู้ป่วยกลุ่มควบคุมร้อยละ 60 และกลุ่มทดลองร้อยละ 75 ใช้สิทธิบัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้า

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของข้อมูลส่วนบุคคลระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองโดยใช้สถิติไคสแควร์ พบว่าเพศ อายุ และสถานภาพสมรส ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการวินิจฉัยโรค ระยะของโรค และปริมาณรังสีที่ได้รับ

ข้อมูลส่วนบุคคล	กลุ่มควบคุม (n = 20)		กลุ่มทดลอง (n =20)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การวินิจฉัยโรค				
- Oral cavity	8	40	9	45
- NPC	4	20	8	40
- Nasal cavity	1	5	0	0
- Sinus	1	5	0	0
- Oropharynx	1	5	0	0
- Hypopharynx	2	10	1	5
- Glottic	1	5	1	5
- Supraglottic	2	10	1	5
2. ระยะของโรค				
- ระยะที่ 1	0	0	3	15
- ระยะที่ 2	3	15	5	25
- ระยะที่ 3	7	35	7	35
- ระยะที่ 4	10	50	5	25
3. ปริมาณรังสีที่ได้รับ				
- 5,000 – 5,900 cGy	4	20	2	10
- 6,000 – 6,900 cGy	4	20	2	10
- ตั้งแต่ 7,000 cGy ขึ้นไป	12	60	16	80

จากตารางที่ 4.2 พบว่าผู้ป่วยกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองส่วนใหญ่เป็นมะเร็งในช่องปาก คิดเป็นร้อยละ 40 และร้อยละ 45 รองลงมาได้แก่มะเร็งโพรงหลังจมูก คิดเป็นร้อยละ 20 และร้อยละ 40 ตามลำดับ ผู้ป่วยกลุ่มควบคุมส่วนใหญ่จะป่วยอยู่ในระยะที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 50 ส่วนผู้ป่วยกลุ่มทดลองส่วนใหญ่จะป่วยอยู่ในระยะที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 35 และผู้ป่วยของทั้งสองกลุ่มส่วนใหญ่จะได้รับการรักษาด้วยรังสีรักษาในปริมาณตั้งแต่ 7,000 เซนติเกรย์ ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 60 ในกลุ่มควบคุมและร้อยละ 80 ในกลุ่มทดลอง

ส่วนที่ 2 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมในการดูแลตนเองเพื่อป้องกันภาวะแทรกซ้อนจากรังสีรักษาระหว่างระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

ตารางที่ 4.3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของพฤติกรรมในการดูแลตนเอง เพื่อป้องกันภาวะแทรกซ้อนจากรังสีรักษาของกลุ่มควบคุม (กลุ่มที่ได้รับการดูแลตามปกติ) และกลุ่มทดลอง (กลุ่มที่ได้รับการดูแลตามโปรแกรมการจัดระบบบริการพยาบาล)

กลุ่มตัวอย่าง	<i>n</i>	$\bar{X}$	<i>S.D.</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
กลุ่มควบคุม	20	2.53	0.15	10.60 ***	.000
กลุ่มทดลอง	20	2.91	0.07		

*** $p < .001$

จากตารางที่ 4.3 เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมในการดูแลตนเองเพื่อป้องกันภาวะแทรกซ้อนจากรังสีรักษาของผู้ป่วยมะเร็งศีรษะและคอ พบว่ากลุ่มที่ได้รับการดูแลตามโปรแกรมการจัดระบบบริการพยาบาล มีค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมในการดูแลตนเองดีกว่ากลุ่มที่ได้รับการดูแลตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ส่วนที่ 3 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการบริการ ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

ตารางที่ 4.4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจต่อการบริการ
ของกลุ่มควบคุม (กลุ่มที่ได้รับการดูแลตามปกติ) และกลุ่มทดลอง (กลุ่มที่ได้รับการ
ดูแลตามโปรแกรมการจัดระบบบริการพยาบาล)

กลุ่มตัวอย่าง	<i>n</i>	$\bar{X}$	<i>S.D.</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
กลุ่มควบคุม	20	3.89	0.30	4.488 ***	.000
กลุ่มทดลอง	20	4.39	0.40		

*** $p < .001$

จากตารางที่ 4.4 เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการบริการของ
ผู้ป่วยมะเร็งศีรษะและคอที่ได้รับการรักษาด้วยรังสีรักษา พบว่ากลุ่มที่ได้รับการดูแลตามโปรแกรม
การจัดระบบบริการพยาบาล มีค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจมากกว่ากลุ่มที่ได้รับการดูแลตามปกติ
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ตารางที่ 4.5 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมในการดูแลตนเอง เพื่อป้องกันภาวะแทรกซ้อนจากรังสีรักษาเป็นรายเรื่อง ของกลุ่มควบคุม (กลุ่มที่ได้รับการดูแลตามปกติ) และกลุ่มทดลอง (กลุ่มที่ได้รับการดูแลตาม โปรแกรมการ จัดระบบบริการพยาบาล)

พฤติกรรม ในการดูแลตนเอง	กลุ่มควบคุม		กลุ่มทดลอง		<i>t</i>	<i>p</i>
	<i>n</i> = 20		<i>n</i> = 20			
	$\bar{X}$	<i>S.D.</i>	$\bar{X}$	<i>S.D.</i>		
1. การรับประทานอาหารและดื่มน้ำ	2.49	0.17	2.89	0.20	6.893 ***	.000
2. การดูแลผิวหนัง	2.63	0.20	2.96	0.07	6.947 ***	.000
3. การดูแลช่องปากและฟัน	2.51	0.28	2.89	0.09	5.859 ***	.000
4. การออกกำลังกายและการทำ กายภาพฟื้นฟู	2.49	0.32	2.90	0.12	5.343 ***	.000

*** $p < .001$

จากตารางที่ 4.5 เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมในการดูแลตนเองเพื่อป้องกัน ภาวะแทรกซ้อนจากรังสีรักษาในผู้ป่วยมะเร็งศีรษะและคอ ในเรื่องต่างๆ ได้แก่ การรับประทานอาหารและดื่มน้ำ การดูแลผิวหนัง การดูแลช่องปากและฟัน การออกกำลังกายและการทำกายภาพ ฟื้นฟู พบว่าผู้ป่วยกลุ่มที่ได้รับการดูแลตามโปรแกรมการจัดระบบบริการพยาบาล มีค่าเฉลี่ยคะแนน พฤติกรรมในการดูแลตนเองในทุกเรื่องดีกว่ากลุ่มที่ได้รับการดูแลตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ.001 โดยมีพฤติกรรมในการดูแลตนเองดีที่สุดในเรื่องการดูแลผิวหนัง

ตารางที่ 4.6 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจต่อการบริการ
เป็นรายด้าน ของกลุ่มควบคุม (กลุ่มที่ได้รับการดูแลตามปกติ) และกลุ่มทดลอง
(กลุ่มที่ได้รับการดูแลตามโปรแกรมการจัดระบบบริการพยาบาล)

ความพึงพอใจ	กลุ่มควบคุม		กลุ่มทดลอง		t	p
	n = 20		n = 20			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านความสะดวกที่ได้รับจากการบริการ	3.94	0.40	4.23	0.53	1.955 *	.029
2. ด้านการประสานงานของการบริการ	3.70	0.56	4.18	0.50	2.874 **	.003
3. ด้านอรรถาธิบายและความสนใจของผู้ให้บริการ	3.95	0.34	4.26	0.45	2.467 **	.009
4. ด้านข้อมูลที่ได้รับจากการบริการ	3.68	0.49	4.68	0.44	6.798 ***	.000
5. ด้านคุณภาพของการบริการ	4.45	0.39	4.63	0.53	1.178 ^{ns}	.123

* $p < .05$ ** $p < .01$ *** $p < .001$ ns = ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากตารางที่ 4.6 เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการบริการของผู้ป่วยมะเร็ง
ศีรษะและคอที่ได้รับการรักษาด้วยรังสีรักษาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ป่วยกลุ่มที่ได้รับการดูแลตาม
โปรแกรมการจัดระบบบริการพยาบาล มีความพึงพอใจมากที่สุดในด้านข้อมูลที่ได้รับจากการ
บริการ และมีค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจมากกว่ากลุ่มที่ได้รับการดูแลตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจด้านคุณภาพของการบริการของผู้ป่วยทั้ง
สองกลุ่มไม่แตกต่างกัน